

200.000 ЛЮДЕЙ ВИТАЮТЬ РУЗВЕЛТА В ШИКАГО

ШИКАГО. — Губернор Рузвельт підбив місто Шикаго, коли воно влаштувало йому таку величаву демонстрацію, якої тут не пам'ятають. Кажуть, що вилати його яких 200.000 виділи.

Це була найбільша демонстрація з усіх, які урядові Рузвельта по різних містах підчас його виборчої кампанії.

Зараз по приїзді до Шикаго запросив Рузвельт журналістів на обід, а вечером влаштувано в його честь величавий бенкет. У своїй промові, яку тут виступило до 8.000 слухачів у „Іглс Клоб“, підніс він частину „Ла Фолетів з Висконзину у пропаганду ліберальної кампанії“.

КУЛИДЖ ГОВОРИТИМЕ ЗА ГУВЕРА.
ВАШІНГТОН. — Бувший президент Кулідж говорить дня 11 жовтня в Медисон Сквер Гарден у Нью Йорку в справі поновного вибору Гувера президентом.

ЗАБУДЬМО ЗА „ЗАБУТУ ЛЮДИНУ“, КАЖЕ СМІТ.

НЬЮ ЙОРК. — Бувший губернор Ал Смит виступив з першою редакційною статтею як редактор журналу „Ді Но Автук“. У тій статті радить він підприємцям бути торочити теревени про „забуту людину“. Каже також перестати говорити про класові різниці.

Смит каже калі, що нема другого краю в світі, який давав би людині більше поля для ініціативи і країн нагоду розвивати свої сили, ніж Америка. А класові різниці не відіграють тут великої ваги. І тому, твердить Смит, Америка є таким невідповідним полем для комуністичної, фашистської чи конкерської пропаганди.

От ці замітки є звернені в першу чергу проти губернора Рузвельта, демократичного кандидата на президента, бо не він так часто говорить про „забуту людину“. Смит не назвав імені Рузвельта, але класичний підказ, що це відноситься до нього.

Критикуючи Рузвельта, Смит рівночасно запевняє, що демократи побідять при виборах.

КОРАБЕЛЬНА КАТАСТРОФА ПЕРЕД СУДОМ.

НЬЮ ЙОРК. — Гренд джорі обжалувало Александра Форсайта, співласника корабля „Обзервер“, на який недавно тому пук котел, наслідком чого корабель розбився і згинув 72 людей. Дохвалення вказує, що котел знаходився у лихим стані, що інспекційні власті не перевели як слід інспекції, та що наслідком того занедбаня напустила катастрофа. Стверджено далі, що власник корабля не подбав за асеруцію занятих у нього робітників, до чого був зобов'язаний законами й умовою з робітниками.

КАЖЕ, ЩО РУЗВЕЛТ ПОСТУПАЄ ХИТРО І ПІДСТУПНО.

СЕРІНТ ЛУІС. — Секретар Милс критикував на републіканських зборах виборчу тактику Рузвельта. Він казав, що Рузвельт, критикуючи Гувера, поспіває, „хитрості і підступності“.

Це відноситься особливо до того, як Рузвельт представляє відношення Гувера до фермерів. З того представлення виходило, що Гувер навіть не розуміє, що це значить мати замореджовану фарму. Та це, казав Милс, Гувер добре розуміє, коли це був малою дитиною, бо саме він виріс на такій замореджованій фармі.

ПЕРЕСИДІВ 56 ЛІТ У ТЮРМІ.

БРІДЖВТЕР (Месечусетс). — Помер найстарший в'язень Злучених Держав. Є ним Джесі Гардін Помрой, літ 70, котрий пересидів у в'язниці 56 літ, з того 40 літ у самітній келі.

Засудили його за вбивство в 1876 році, коли йому було 14 літ. Нічого не помогли докази, що він є аморальною людиною. Засудили його на смерть, а потім змінили засуду у дорозі даски на досмертну в'язничну кару.

Помрой був душевно хорою людиною. Будучи малим хлопцем, був неспівимий і унікав товариства своїх ровесників. Завжди мав очі сліпачуни. Але багато читав книжок про різних авантюристів, найбільше одушевлявся ренегатом Саймоном Гірті.

Коли мав літ 13, хотіли по шийх літій і знуголюси, що хтось налядає на малих дітлах, шаеться над ними; ранити їх ножиком і голками, привнузе їх до телеграфічних стовпів, плотів та побиває їх.

Потім стверджено, що це Помрой, доконче тих злочинів. Виділено його до поправного дому і там держано рік. По його повероті хтось убив дід малі дитини. Виявилося, що вбивником був Помрой. Тоді його засудили.

В тюрмі жила Помрой самітним життям. Навчався сам без посторонньої помічі алгебри, геометрії, латини, греки і єврейської мови. Просив у ласкаванні, але 22 губернори відмовили його проханню. Для в'язнів був „дідусем“, що подавав до в'язничної газети поезії й різні філософічні роздумування.

НЕЗАВИДНА ДОЛЯ УКРАЇНСЬКОГО ВЧИТЕЛЬСТВА.

На українське вчителство йде велика нагана на терені волинської Кураторії. Майже всі вчителські сили з Галичини звільнені на основи § 69, учительської прагматик, що вчителі, які мали вже 9 літ сталої служби (Радовичівна). Всім виставили декрети звільнення, на яких ствердили „неналежне“ поведіння — але звільнили. Знав на терені львівської Кураторії звільняють етапами по кількості що року зпоміж тих, які мають по 2 або 3 роки тимчасової служби — а сталих, зосім здорових (як напр. Пулко з Турчанинців), клунуть перід лікарські комісії, щоб їх потім переносили на емеритуру. Тому щоби наші вчителські кандидати у цьому році добились посади — нема мови. Зокрема наші абсолютні приватні семінарії „Рідної Школи“ цілком роками не можуть добитись посади, хочби в найдалшій закутні Польщі.

СМІЛІВА ВТЕНА З РАДЯНСЬКИМИ.

До польської граничної сторожі коло Коренишнів, пов. Несвіж, наблизився верхом радянський старшина і просив, щоб переїхати кількості дров, бо він хоче переїхати на польський бік. Коли польська сторожарня відступила конем на кількості кроків назад і повним галопом рушив наперед. Перед перешкодою, високою 180 м., сплила коня і скоїла. Одне дрозиний пайт був зависючий, кінч зачепив задніми ногами за дрозини і впав, але польський бік. Скінчилися на тим, що кінч показав собі тріпоті ноги, а старшина легко дотривався. Задераний польською сторожею, заявив, що має важні документи, які віддає тільки в руки польського старшини, і тому його відвели до станції. Тимчасом по болшевицькому бому налізав заступ з погонею, одначе бому вже зазіпало. На околиці населення ця втеча зробила велике враження, хоч люди привикли до того. Невдаю приїхав з Мінська до Столиці якийсь чоловік, сховавшись у воду на тендері при машині.

РАДЯНСЬКІ МОЛОДІ НЕ ХОЧЕТЬСЯ ЖИТИ.

Серед радянської молоді щораз частіше трапляються випадки самогубств. Майже в кожному випадку причиною самогубства є лихі життєві умови та нестерпна атмосфера доношництва. З ініціативи „Діно“ в Леніні, Круїської, пошканимо, до життя окрему комісію, яка займатиметься дослідом причин цієї манії самогубства серед радянської молоді.

НАРАДА УКРАЇНСЬКИХ ПАРЛАМЕНТАРИСТІВ У РУМУНІИ.

В Бухаресті відбулося спільне засідання всіх українських парламентаристів, у якому взяли участь: сен. д-р В. Залозецький, сен. д-р Маер-Михайльський, посол Льюк Гаврилюк, пос. Ю. Сербиняк, пос. Григорій Андришук і сен. зем. пос. Юрій Янич.

По рефераті посла Ю. Сербиняка постановлено одностайно, що в справах національно-культурних і всі українські послы без різниці на партію приналежність підуть разом. Далше ухвалено виготовити меморіал у справі звільнення українських викладачів та переслати їх до життєвих міністерств. Вкінці рішено відвистати ексходни української парламентарної репрезентації що тижня в середу в палаті послів.

РОЗСТРІЛЯЛИ ДВОХ ШПИГІВ.

В Кремені розстріляли на ошосі судового присуду двох людей, засуджених на смертну кару за шпигунство в користь чужої держави. Розправа тривала дві години при замкнених дверях. Телеграфічно просьба обгоронити по президенту республіки, щоб їх пошканимо, осталися без відповідей, тому процес виконали.

ЗА БОЛКОТ МІСЬКИХ ТРГОВЦІВ.

У партійній комитеті „Визволення“ у Варшаві поліція перелає реалізацію шпигунської відозви головної партійної управи, що накликають сенат до бойкоту міських торговців — ч. 1. від 11. вересня — ч. 2. від 12. вересня. Партія має на увазі політичний інтерес, а вважала добувати в ній політичну тенденцію, спрямовану проти інших суспільних класів.

АРЕШТУВАННЯ НА АКАДЕМІЧНІЙ КОЛОНІИ.

Зі Станислава повідомляють, що політична поліція на приказ слідчого вилучила арештувала 12 академіків серед академічної колонії в Рафайлові. Їх під-сильною ескортою відставили до Станислава та замкнули у в'язниці. Подробичі держать у тайні.

СМІЛІВА ВТЕНА З РАДЯНСЬКИМИ.

До польської граничної сторожі коло Коренишнів, пов. Несвіж, наблизився верхом радянський старшина і просив, щоб переїхати кількості дров, бо він хоче переїхати на польський бік. Коли польська сторожарня відступила конем на кількості кроків назад і повним галопом рушив наперед. Перед перешкодою, високою 180 м., сплила коня і скоїла. Одне дрозиний пайт був зависючий, кінч зачепив задніми ногами за дрозини і впав, але польський бік. Скінчилися на тим, що кінч показав собі тріпоті ноги, а старшина легко дотривався. Задераний польською сторожею, заявив, що має важні документи, які віддає тільки в руки польського старшини, і тому його відвели до станції. Тимчасом по болшевицькому бому налізав заступ з погонею, одначе бому вже зазіпало. На околиці населення ця втеча зробила велике враження, хоч люди привикли до того. Невдаю приїхав з Мінська до Столиці якийсь чоловік, сховавшись у воду на тендері при машині.

ПРИРОДА МОЖЕ ВИДЕРЖИТИ ПОГОДУ.

Природа має всілякі прийоми. Так напр. в саді Василья Лихачова в Свалєні (Закарпатська Україна) зацвіла на дніх молоді яблуні, посажені ще влітку в осени минулого року. Яблуня обіснана ясно-рожевими цвітцями, а коли відержить погору, можна сподіватися, що господар збере з неї ще цього року яблук.

АЗІЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ У МОСКВІ.

Президи центрального ексекутивного комітету СРСР затвердила проект декрету про заложення азійського університету в Москві. Університет буде мати відділи: японський, китайський, монгольський, індійський, корейський, перський та афганський.

ВТОПИЛАСЯ В БОЧІ З ВОДОЮ.

24-літня дочка вєгровського фармера, Петра Кузіва, впадала в бочку з водою і втопилася. Вона хворіла на нервовий розстрой від довгого часу й відвадана носилася з наміром поповнити самогубство.

СМЕРТЬ ВІД ГРОМУ.

Велика туця з громиами перейшла вночі з 23 на 24 серпня над селом Фрагою, пов. Рогатин. Блискавничі і громи не вгадали майже цілу ніч. Коло першої тодичи вночі вдарив гром у хату господаря Петра Мичівича і запалив її. Тоді Мичівич взяв ляму і вийшов до снігів. Та коли отворив двері, другий гром убив його. Люди кинулись його ратувати, закопали в землю, робили штучне відвіхання, та нічого не помогло. Привезли лікаря д-ра Тимкова зі Стріпців, який тільки ствердив, смерть. Так згоріло і ціле господарство і сам господар, дуже славний, похований і метриці 32-літній чоловік.

ГОЛОД НА ЗАКАРПАТТІ.

Війти громад повіту Тавеза на Закарпатті зажадали від чеського уряду негайної хараєрної допомоги, бо громадами гріють голод. Якщо допомога не прийде, війти заявляють, що не беруть відповідальності за дальні події.

У НАПАДІ ЕНГЕЛСІС ВБИВ ЛЮДИНУ.

В Етлінген у Чехословаччині трапився неслухайний випадок: вбивця енгелсів пробив у стіну цієї страшно-нудної десятилітньої колонії так сильно, що хлоснула по кількох годинах умер.

ВЕЛИКІ МАНЕВРИ У ФРАНЦІИ.

У Франції розпочалися великі: легунські маневри, яких ще не було після світової війни. Беруть у них участь не тільки дітлуги, але й балони, протилежувська артилерія, технічні відділи і т. п. Маневри відбуваються в Лютаринії та мають скінчитись нічною атакою 400 літаків на твердині Верден і Мец. Влада подбала вже про забезпечення цивільного населення. Атаку на Верден попередить воздушна атака на електростанцію в Мец.

СІЛЬ ПОДРОЖИЛА ДВОЄ.

Таку вістку подають із Варшави, де тільки й думають над способами нагнати нові гроші до державного скарбу. Досі за 50 кр. промислової соди платили 2 зол., тепер ціна пінясна на 3.75 зол. Таксамо сіль для худоби в грудах підскочила в ціні з 2 зол. на 2.75 зол.

ПРИРОДА МОЖЕ ВИДЕРЖИТИ ПОГОДУ.

Природа має всілякі прийоми. Так напр. в саді Василья Лихачова в Свалєні (Закарпатська Україна) зацвіла на дніх молоді яблуні, посажені ще влітку в осени минулого року. Яблуня обіснана ясно-рожевими цвітцями, а коли відержить погору, можна сподіватися, що господар збере з неї ще цього року яблук.

АЗІЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ У МОСКВІ.

Президи центрального ексекутивного комітету СРСР затвердила проект декрету про заложення азійського університету в Москві. Університет буде мати відділи: японський, китайський, монгольський, індійський, корейський, перський та афганський.

КРИВАВА БІЛКА В КОСТЕЛІ.

Польська преса повідомляє, що в литовському селі Любаво, 2 км. від польської границі, прийшов до кривавої білки між Литовцями і Польками. В місцевому костелі мало відбулись польське богослуження, одначе вночі спотворилися, Ляхи томили. В костелі прийшло до білки, а в ній трохи поляків убито. Кілька десятків ранено. Одну польку, що співала на хорі, скинули надолонку комітету головної і вона агнула на місці. Білка перенеслася на цвинтар, де також Литовці побили Польків. На основі твердження польської преси поляки творять 45 пром. любовського населення.

РОДИНА ТРАГЕДИЯ.

До одного ресторору коло костела, Єнасєвця у Львові прийшов молодий чоловік і, видивився склянку пива, зажадав, від якого упав на місцотру. Показався, що саміструбом є склянка Юрій Гробівський, абсолютне хмельного виділу львівський поліцейський, який служив в армії, бувший службовцем хорів, який оженився з поштовою урядницею, яку після перемисли у Львово до Перемисла. Тут вона зазналася в іншому чоловіку і повилавила про це свого чоловіка, що жия по жалюверній далше у Львові. Невдаю дістав від неї лист, а в якому заявила рішучо, що більше до нього не належить. Це в було остаточною причиною, що Гробівський, безробітний, рішуче агинув.

АМЕРИКА ПІДТРИМУЄ СВІЙ ПЛАН ПРО ОБЕЗЗБРОЄННЯ

БУДЕ ДАЛІ ДОМАГАТИСЯ ЗМЕНШЕННЯ ВСІХ АРМІЙ НА ОДНУ ТРЕТИНУ.

ЖЕНЕВА (Швайцарія). — Американський представник на міжнародній конференції про обмеження зброєння, Г. Р. Вилсон, поставив домагання, щоб конференція прийняла за основу своєї дальшої праці проект обмеження зброєння, який свого часу оголосив президент Злучених Держав, Гувер. В тому проекті виставлено домагання, щоб усі держави зменшили свої збройні сили на одну третину проти того, що вони тепер мають, а крім того поставлено ще інші домагання, щодо характеру зброї, правил ведення війни й т. д.

Вилсон домагався, щоб перед тим, поки конференція перейде до обговорення конкретного плану зменшення воєнних сил у кожній державі, вона в першу чергу обговорювала принципи, які поклав в основу свого проекту президент Гувер. Проти цього заявляється Франція, бо її представники вважають, що такі принципові дебати є найбільше небезпечними в теперішній сталій робіт конференції. Підчас цих дебат прийде неминухо до питання рівноправності Німеччини в зброєнні з іншими державами, чого тепер домагався Німеччина.

Німецький міністер справ закордонних, Нойрат, уже вернувся до Женеві з Берліна, але заявив, що Німеччина не возьме участі в конференції так довго, як довго справа її рівноправності в зброєнні з іншими державами не буде вирішена позитивно. Назагал мало хто сподівається значного успіху конференції, а особливо, коли прийде відразу до принципових дебат над справою обеззброєння.

ФРАНЦУСЬКІ ПАХОЛКИ ЗБРОЯЮТЬСЯ.

ПАРИЖ (Франція). — З опублікованих дато видно, що за перші сім місяців біжучого року продаж зброї Францією для інших держав значно збільшився. Особливо замітне збільшення купівлі зброї у Франції Румунією та Польщею, а потім Югославією.

Ці держави купують у Франції зброю різних родів, починаючи від дрібної ручної йкінчаючи тенками та важкими гарматами.

ПАПА РИМСЬКИЙ НАКАЗУЄ ПОВИНУВАТИСЯ ЗАКОНОМ МЕКСИКА.

ВАТИКАН (Папська Столиця). — Папа римський виклав енцикліку, в якій рішучо критикує переслідування урядом католицької церкви в Мексиці, але разом з тим наказує католикам повинуватися законам своєї країни. Переслідування церкви в Мексику папа порівнює до переслідування релігії в Росії.

ПАНУВАННЯ ЦЕРКВИ В ЕСПАНІИ БУДЕ ЗНИЩЕНЕ.

МАДРИД (Еспанія). — Президент республіки, Азана, заявив, що політичне панування церкви в Еспанії буде остаточно знищене. Уряд заборонить церкві виховувати молодь та навчати її по школах релігії. Виховання молоді в Еспанії буде далі переноситись на засадах модерного виховання, а не того, що там кілька століть практикувала католицька церква.

Президент передбачає в недалекому часі нову європейську війну, а тому говорить, що Еспанія повинна мати свою армію сильною, щоб оборонити свій неатрагіт у часі війни. Крім того сильна армія забезпечить республіканському уряду можливість перевести внутрішні реформи без перешкод, із зовні.

ЗЕМЛЕТРУС ЗНИЩИВ ДЕВ'ЯТЬДЕСЯТЬ СІЛ.

САЛЬВОНКІ (Гренія). — Протягом останньої доби вересня на Халідському півострові було ще однак раз потрясєні землі. Дев'ятьдесять сіл у районі землетрусу майже знищені. Місцями в землі потворилися великі розколини. Думають, що півострів стане тепер островом, бо вже між ним та материком утворилися широка щілина, яка заповнюється водою. В такий спосіб постанали майже всі острови на Брейському морі.

Населення жия в страху і боїться вертатись до своїх хат, які якось ще уцілили від землетрусу. В Сальвонках звільнено від людей ратуш і інші великі будинки, бо бояться, що їх землетрус знищить. Англіські воєнні кораблі, що по наказу свого уряду прийняли посольства потерпілому від землетрусу населенню, бомбардували з гармат село Ерієрсе, щоб знизити ті домі, які готові були кожді хвилини завалитись наслідком ушкодження від землетрусу.

Гренський уряд з трудом організує допомогу населенню, бо сам знаходиться у важких фінансових клопотах. Серед жертв землетрусу почалися по шести та голод.

"СВОВОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

(English newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J. Owned by the Ukrainian National Association, Inc. Edited by Editorial Committee.)

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 26, 1914, under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1102 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРІОДИКАТА:	
Three cents a copy		Понеділок число три центи.	
One year	\$ 7.00	in pla	\$ 7.00
Six months	3.75	in pla	3.75
Three months	2.00	in pla	2.00
Foreign and Jersey City Rates:		in pla	
One year	\$10.00	in pla	\$10.00
Six months	5.00	in pla	5.00
Three months	2.75	in pla	2.75

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. "Свобода": Montgomery 5-0498. Тел. У. Н. Союз: Montgomery 5-1838.

Адреса: "СВОВОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ХРАМАЮТЬ, І ТО НА ОБИДВІ НОГІ

Здавалось би, що такий тяжкий час, який доводиться пережити українському робітничові в Америці під сьогоднішню хвилю, є хвіба найбільше підходящий для баламучення робітників большевиською пропагандою. Бо вваке безбраття може легко пхнути доведеного до однаго робітника і у ряди комуністів. Тому саме тепер повинні би большевисти розвивати якнайбільшу діяльність, зростати і мати якнайбільше число прихильників.

Та на ділі справа маєтьс навики, коли ходити про силу і зріст большевистів, що піднімаються під українську назву. Іх орган, "Українські Шоденні Вісти", пише в числі з 25 вересня виразом, що з ними зле. І зле з іх Сурою (себто з Союзом Українських Робітничих Організацій) і з іх органом. Пишуть, що в їхнім організації життю кваліть, брак активності. Большевисти відділи по місцях не виважують з іхнього завдання, ослабили, і не розвивають українських народних організацій, які в московських ступайках називаються "фашистськими". На большевисті збіговина все люди теж не приходять, бо стало им нудно слухати теревенів большевистських балакунів. І большевистська преса теж падає. І це їх найбільше болить. Тому виставили тепер чергове боеве завдання. Отим боевим завданням українського робітника вважало большевистів ратування "Українських Шоденних Вістей", які переживають страшну фінансову кризу та падають. Стверджувати те все, признаючись большевистам до того, що "храмають" та що зле з ними, але потішаються ще тим, що ще їх хтось вратує.

По за тим усім самі вони стверджують, що об'єктивні умовини для їх зросту тепер дуже сприятливі. Тільки біда в тім, що, не вважачи на ті умовини, вони так котяться вниз.

Отся публічна сповідь большевистів є найкращим доказом того, що зближається вже кінець московському червоному блаханови. Вже нашому робітничу вивається терпещь. Вже не так легко московським наймитам влізти в народні установи, вдатися на народні віча, чи на які збори, і там каламутити волю. Вже не вдається им так легко виворювати робітників гроші на видання газети, яка гірш найбільшого ворога плагатить уся нашу визвольну боротьбу та довгі роки веде постійний наступ на наші народні установи.

Треба же тільки трохи більшої послідовності в постійнім відокремленні нашого життя від московських наймитів, то і слід по них загине.

О. д-р В. Клодницький.

ПОЛІТИКА І ТАКТИКА РАДЯНИЗМУ

Большевики Радянщини мають нехлих політику, котрою ходоно примують до зрелання своїх планів, і то так спритно, що противники не хочуть добувати того, що політика Радянщини послідовна і якнайбільше.

Про большевистську політику говориться, що вона шукає якихось нових шляхів, що вона робить експерименти, що вона часто змінює свою програму і т. п.

Однак теоретично знає ідеологію Карла Маркса і Леніна, то той погодиться з нами, як ми підкреслимо, що большевистські політики наче глумились додержатися основних принципів і їх проводять у життя дуже жорстоко і не відходять від своїх засад! Не місце тут докладно згадувати всі засади комунізму, однак треба підкреслити короткі головні клічі його, а саме: війна капіталізму і його революція, знищення культурних цінностей (як свобода однини — приватне право, релігія і націоналістична традиція) та нарешті створення глобальних резервних безбратних армій, які, доведіть до розпуки, повинні торжествувати до тла, щоб на руїнах старого ладу утвердити новий, комуністичний лад.

У своїй політиці большевики мають майстерну тактику, яка вводить в блуд противників і дає можливість думати, що большевистська політика шукає якихось нових шляхів, що вона робить експерименти та що вона змінює свою програму і т. п.

Прознализуюмо тепер перший основний кліч комунізму, себто: війна капіталізму і його світова революція, та поставимо питання: "чи большевики готуються до війни та світової революції?" На перший погляд можна дати негативну відповідь, бо, мовляв, большевики (совіти) прагнуть миру, підписують мирові договори (головно про неагресію), Льва Троцького, який зматг до світової революції, прогнали з Радянщини і т. п. Дехто може додати, що большевисті війни не хочуть і що вони дозорею еволюційно переродяться на такий Радянський Союз, який

можже мирно жити з цілими капіталістичним світом, бо підкреслював пера сам Сталін.

На ділі справи маютьс інакше, бо Сталін з Троцьким поділялись лише працею і хоч вони один другого, про людське око, ніби ненавиділи і взаємно контрреволюціонерами себе називали, то Сталін готує війну і стоїть на чолі радянського Союзу, а Троцький готує світову революцію і стоїть на чолі тих авангардистів, які по всіх усях підготували.

Сталін індустріалізує радянський Союз своєю темпом, щоб на випадок війни жити своєю — самовистарчалістю. Большевистська політична література, преса і радіо виворюють доенну психозу — воєнний настрій у населення, голосачи: 1) Великі держави Європи є звязані між собою умовою, на основі якої стараються розбити радянський Союз з іхніми з нього кількома капіталістичними державами; 2) Капіталістичного світа готуються до хрестеного походу проти большевизму; 3) Румунія, "покинула" королів, щоб той був начальним вождем у війні з радянським Союзом; 4) Японія змагає до загарибання Сибіру і т. д. Автор цієї статті має недавно коїє нові слухати по кілька годин денно радіо з Москви або Києва, де заведено говорилось: "Говоріть, пролетаріате, до війни, війни воєнного ремесла, щоб червоні літаки, бо війна за лемцями! Готуйтесь, пролетаріате, бо на французькій землі готуються проти тебе 1,250,000 білогардійців чужих; берещіть, бо в Німеччині 500,000 білогардійців готують на поворот до Росії і т. д.

Щого роду клічі виворили психозу війни і війни радянський Союз проводить п'ятилітню, удержує армію, готує кожен хвилю до бою (560,000 мушкетерів, військовоє робітників, урядовців і дітей шкільного віку у військовоє ремеслі, організує дітя комсомольців (вік 16 до 23 роки), яка числить 5,000,000 членів, котрі в першу чергу мають мілітарний вишкіл, та які організує комуністичну дітя жінок в роді

боці отвору. Кагукало відійми те одну п'яту і ще одну. Справді попав на садило. Оба зійшли вниз. Хоч свідло літарні не було славе, вони стояли добру хвилю, заки їх привили до п'ятих і вони годі були окинути очом шлу кришту. Гадали, що там буди стотати за покомом, у великим порядку, домовина за домовиною. Здивувались, коли не побачили одної накріпоти домовини. Як не лежали порозбивані і порозкидані, то боля малі відірвані і на бік відложене було. Лиш в деяких були кості. Кости з порожних і порозбиваних домів лежали порозкидані.

— Отже те правда, що старі люди розказують, — промовив бурграф. — Розказують, що сюди пера закралася злодій, шукаючи скарби. Не знайшовши скарби, мстислясь, що те бодя розкидали їх кості.

Бурграф пішов до ляху з Кагукалом тільки тому, бо він дивився на діло, що там не може бути, як не якийсь великий скарб, то бодя яка мала дорожність; скажам, в якій домівині буде дорогий пер, або немисто, або золо. Бурграф пішов до ляху з Кагукалом тільки тому, бо він дивився на діло, що там не може бути, як не якийсь великий скарб, то бодя яка мала дорожність; скажам, в якій домівині буде дорогий пер, або немисто, або золо. Бурграф пішов до ляху з Кагукалом тільки тому, бо він дивився на діло, що там не може бути, як не якийсь великий скарб, то бодя яка мала дорожність; скажам, в якій домівині буде дорогий пер, або немисто, або золо.

— Отже те правда, що старі люди розказують, — промовив бурграф. — Розказують, що сюди пера закралася злодій, шукаючи скарби. Не знайшовши скарби, мстислясь, що те бодя розкидали їх кості.

Бурграф пішов до ляху з Кагукалом тільки тому, бо він дивився на діло, що там не може бути, як не якийсь великий скарб, то бодя яка мала дорожність; скажам, в якій домівині буде дорогий пер, або немисто, або золо. Бурграф пішов до ляху з Кагукалом тільки тому, бо він дивився на діло, що там не може бути, як не якийсь великий скарб, то бодя яка мала дорожність; скажам, в якій домівині буде дорогий пер, або немисто, або золо.

Червоного Хреста, котра ніх не числять вже коло 2,000,000 душ. Стаїн на сагу авіацій (літаки) рік-річно виле мав 75,000,000 доларів і він вліт, що на випадок війни його сили будуть числитися в людях коло 25,000,000, які будуть під проводом 2,000,000 лідерів — себто 100% комуністів, котрі прийдуть вже не одну чистку.

Лев Троцький тепер сидить біля Царгороду, на островах Принкіпо, і звідати робить плагаткову світову революцію. У радянському Союзі сьогодні про свободу однини (году індивідуальну свободу) годі говорити. Там уже зацупували пера одної упреліованої "аристократичної" класи себто комуністів. Радянський Союз не признає ані приватної власності, ані релігійної свободи, ані національної окремішності.

У радянському Союзі складо републики іній вже перемінялись в адміністративні райони, які управляє російський центр зі Сталіном на чолі.

Як сказано вище, большевисті майстерно пускають "тричкі", щоб закрити привабливість до війни і світової революції. Раз кричати про вигнання Троцького, другий раз "трюбають", що він не стає авіацій і купують пшеницю в Канаді, за короткий час роблять "доміни" і продають збіжжя і месо. Найновішою "качкою" є справа голоду і недобор харчів.

У радянському Союзі "мареву голоду" є штучне, бо державний апарат робить такі околиці, які хоч приборкувати, щоб вони позбувались буржуазії — національних пересудів.

Большевики вичищують український землі зі всіх резервних — збіжжів засобів, щоб на випадок повстання чия території була без засів. Бо порожня територія є великим тереном для війни. Заплія большевистської армії забезпечене, бо там є склади харчів і матеріялів до війни. Стратегічний можуть мати на випадок війни боеву лінію або над Чорним морем, або на Далекому Сході.

На всякий випадок України в задержанні поїзда, що везуть болярів Мірешського. Іграшкою було б іній задержати ляхомі змогу заперти свої сили

до збудування своєї держави. Хоч наша теза про війну не чистіша, то ми мусимо пам'ятати, що свободу окулюється залізом; кровю і лише власним зусиллям.

ЕОРОТБЯ З ЦАРАТОМ.

Бойки при праці — Напад на поїзд.

В польських змаганнях за волю не мало роду відірвали польська соціалістична партія. Рядом зухвалім нападів на царських поїздах змала піддержати духа підлудивших та зневірених у своїй силі Польків.

Найбільш активним роком діяльності був 1906 р. Шліпий під царським кнутом перемінявся у велике поле боя. З усіх закутків припадали вістки про замах на поїзд на поліції, експропріації і т. п. Гине при тому багаті царських поїздах і польських боевистів, але польські бойки добувають гроші, потрібні на боротьбу. І хоч вала підніється, що не може зловити злочинця, хоч виле нові драконські закони та арештує пера цілі діяльністі міста — то всеж такі амачі не утєає. Навпаки — зростає.

Якось так трапилось, що під кінець серпня бракувало польським бойкам грошей на ведення дальшої боротьби.

— Гроші! Треба грошей! — кричав на засіданні Центрального Комітету голова.

Звернувшись до Боевого Відділу, щоб цей відділ дав навіть зніз землі якунебудь суму, Боевий Відділ був безрадісний. За однім з членів доніс, що за ввдін 28, тисяч, прикуде до Варшави поштовою поїздом, що везтиме чергу міліцію, рублів. Треба подиявити вилість, з якою перевезено цей напад.

Виконаним цього нападуні зайнявся Мірешський, що мав псевдонім "Броняслав". Зібрав він добрі добрі боеві п'ятки.

Один з бойківрив чинах 27, лянна до Александрова, звідки вернувся чим поштовим поїздом, що на нього мали виконати напад. Хвав він другою ліською в самітньому переїзді.

На десертй верстві пера Варшавою перерва тамувати в задержанні поїзда. Тут ждали боевистів Мірешського. Іграшкою було б іній задержати ляхомі змогу заперти свої сили

вий віз. Машиніста примушено, щоб відійхав з поштовим возом від решти поїзду. З ляхомі поїзда поїхали 10 бойків. Коли знайшлись дещо далше, задержали поїзд і зачали "вилудувати". Урядник, що їхав з гріними, віддав гроші без найменшого опору. Бомби, що їх забрав зі собою Мірешський, щоб їх кинути під поїзд на випадок, коли урядник протривався — були зовсім безуцільні.

Видували 200,000 рублів без крападки крові.

Гроші ті вжила партія на дальші виступи.

Діялося це чверть сотки року.

Про герцогу про це як про героїста, а учасників нападу висувають зовсім сліпучі в почет героїв...

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

Комітет поміч для міста Заліч, повіт Зборів. — Нью-Йорк, Н. Я. — Не знаємо, що це за школа. Збірники проголошували тільки на школі Рідної Школи, себто такі, які є в українських зарпід, де вчать українські вчителі. Коли Ваша школа є під доглядом Рідної Школи, тоді проголошено надіслану відозву. Повідоміть нас про те.

ПОДЯКИ.

Складаю сердечну подяку головному урядові У. Н. С. за улічення мені запомоги з фонду запомогогого в сумі \$50. Також складаю сердечну подяку урядникам Бр. св. Петра і Павла, від 338 У. Н. С., котрі відчували мою неадаю і помагали мені, як могли. Найжне наш любий У. Н. Союз! Анна Зайрик.

Я, нижче підписаний, член від 135 У. Н. С. Союзу, складаю сердечну подяку головному урядові за улічення мені запомоги в сумі \$50, котрі стали мені великою помічю в моїй слабості.

Василь Ярчевський, Перт Амбой, Н. Дж.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ШТУЧНИЙ МУЖ.

(Народна казка).

— Не вваля, бо, бо він не з дерева і не співає шучини. Не припада, бо птах правдині і живий.

Поставив лятку коло Стефана і сам ягу у траву. Так лежав аж до вечера. Пташчина в клітці між ними до вечера співала. Вона співала, вони обидва думали, яким би то способом дібратися до того пани, котрий подобалося тільки те, що штучне.

— Вона хіба хоче, щоб її жених і муж був штучний, а його треба би накручувати, — сказав Стефан і підніс, бо вже прийшла пора худобу загнати з пасовища.

На замку ставало шораз скучніше. Вуйко не молодів. Навпаки, він старісся і ставав шораз дурнішим. Замковий капаля не міг дати собі ради, шукаючи в рижих святих писках відповіді на своє питання про аблоко і силку.

Панна чогось то зблорилася неспокоєм. Управлю макуку вона не журилася, бо на не була служба. І тим не журилася, що часи неспокої, бо треба би замок ліпше обзачити зорями, зброєю і лемцями. Про все те замкова панна й не думала. Що їмше непокоїло її. П непокоїли вісти про якусь дуже гарно пастуха, котрий божественно полюбив п'ямакову п'яну. Вона чула, що він в її честь складає п'яна

Гайшків. Їх кості треба би вибрати і перекласти в якісь інші місця. Як новий муж буде готовий, то ті кості можуть буде перенести назад під каплицю... Зробить се?

— Вперд мушу подивитися, як там є, під тоу каплицю, бо не знаю, яка буде робота і чи я здужаю ту роботу зробити сам один.

— Підеш зараз на обзори, чи?

— Та хіба зараз. Чим скорше огляну, тим скорше буду знати, чи зроблю і як зроблю.

— На обзори підемо обою. Щоби зійти до ляхів, нам буде потрібний залізний доріжок. Він дежить ось там за скринькою. Возьми! В ляхах буде потрібна ліхтарня. Ліхтарню я возмю... Що нас так побачить, то погоді, що ми йдемо вкупі зорями скарби. Отже ти возмий залізо під опачку, я возмю під полу ліхтарню.

Кагукало звав залізу, гостро зазначив штабу, бурграф ліхтарню і оба пішли до каплиці. В каплиці бурграф замкнув за собою двері на ключ, підійшов до престоло, відклав розслезаний на землі кліч і показуючи на середу каміну п'яту, сказав:

— Отже діти підвай і вийми Кагукало вийма п'яту і віддай на бік. Спробуй на мотуку ліхтарню і аж на ділі побачиш пера останніх ступнів сходів. Деміркувався, що вхід до крипти трохи більший, ніж відвадний ний камінь, і що сходи зачинаються по тім

боці отвору. Кагукало відійми те одну п'яту і ще одну. Справді попав на садило. Оба зійшли вниз. Хоч свідло літарні не було славе, вони стояли добру хвилю, заки їх привили до п'ятих і вони годі були окинути очом шлу кришту. Гадали, що там буди стотати за покомом, у великим порядку, домовина за домовиною. Здивувались, коли не побачили одної накріпоти домовини. Як не лежали порозбивані і порозкидані, то боля малі відірвані і на бік відложене було. Лиш в деяких були кості. Кости з порожних і порозбиваних домів лежали порозкидані.

— Отже те правда, що старі люди розказують, — промовив бурграф. — Розказують, що сюди пера закралася злодій, шукаючи скарби. Не знайшовши скарби, мстислясь, що те бодя розкидали їх кості.

Бурграф пішов до ляху з Кагукалом тільки тому, бо він дивився на діло, що там не може бути, як не якийсь великий скарб, то бодя яка мала дорожність; скажам, в якій домівині буде дорогий пер, або немисто, або золо. Бурграф пішов до ляху з Кагукалом тільки тому, бо він дивився на діло, що там не може бути, як не якийсь великий скарб, то бодя яка мала дорожність; скажам, в якій домівині буде дорогий пер, або немисто, або золо.

Кагукало самого тут, бо знав, що нічого ціннішого не знайде.

— Отже розглянь тут і прийді до мене сказати, скільки тут міхів кості буде і чи ти їх виле вилеши. Ходи за мною. Замкнеш назад каплицю, щоб сюди не вліз хто, і назад вернешся до ляху.

Кагукало звав з собою залізу штабу. Нею став обступувати стіни. В одній місці ступит був глухий кіт. Він став стіни призіряться і побачив, що тут замурований, неначе вхід з ляху, або ахід до дальшого ляху. Вважив зі стіни один камінь і показався, що там далі справді доріжка крипта. В другій крипти були тільки ді домівини. Оби стояли побіч себе. Одна була звичайної величини, як на дорослого чоловіка, друга була грубо обемітася. Коли поклав руку на темень, вона розслезалася. Така же була стара. Показався людський кістак. Кагукало дурив другу домівину, і другу була розслезалася. Та костей не було видно. Лежало шість ребей чоловік. Пастух поклав се руку, а то залізо! Залізний кіт, залізні руки, залізні ноги, залізні голови!

Кагукало пера чу, як оповідали про воїак, закоханих у ляха, щоб їх не брала шабля. Чу, що їх звали ляхами, були в паширках. Та він все гадав, що як ріжні інші діла, так і залізні діла воїаків бувають такі в казках. Він не думав,

що справді був час, коли люди, діучи на війну, наїдали на себе залізи сорочки, залізи кафтани, залізи штани, залізи шапки, залізи рукавички і залізом закривали діла. Тепер на власні очі бачив, що така чудасія справді була колись. Він вгадав, що той пастухові хотілось з наїдальних п'янів скарби свого замку. Поховали його так, як він вернувся з воєнного походу; або може як він на війні погіб, або може привезли з боевиста. Кагукало став думати:

— Скажати бурграфові про свою знахідку, чи мовчати? Як змовити, то до з сін залізом змовити? Тепер той пастух виле, проклад ковалем на цвяхі і на підкоші?

Кагукало, ринісся пошкоді про пастуха, сказавши діше Кака, норови і з ним, порадитися, що то до знахідкою зробити. Знайшов се одну кришту з помоданими домівинами і з помоданими кістками. Обидва, що як будуть роботи два робітників, то на перенесення цих костей до шшого ляху в замок, вистає одна ніч. Як він переносив до гробниці на цвинтарі коло замку, то робота забере дві доби.

Оглянувши докладно шлу гробницю, Кагукало виле, плити позакладав назад, нахрив їх мильмом і пішов до бурграфу. Розказав йому про другу і третю гробницю і додав:

— Як возмю до поміч гро-

мадського пастуха, то за дві ночі гробниці будуть вичищені. Тадаю, що найбільше буде всі кості поховати в новій гробниці на цвинтарі за замком.

— Очевидно, що за замком, — сказав бурграф, — бо всі замкові ляхи потрібні на шіт.

— Чи нічна варт при брэм замку не доміркується, що таке ми несемо, як будемо кості з замку вносити міхами на цвинтар? Також готові владати, якби ми вивозили возом.

— Я на те маю спосіб. Брэмом не будете вносити ні вивозити. Одна стіна гробниці є частинною замкового мур. Саме сей мур треба розібрати і заступити його грубим, силнішим. Тепер він дуже тонкий. Як вже всі кості вивозять і покладатиме до міхів, то вибете, очевидно вночі, діру в мурі. Під муром буде стоїти фіра. Дірою в мурі повиятяться міхи, покладайте на фіру і повезете на цвинтар. Шлу сю роботу можна би і в білий дини зробити на онах вейх ляхах, бо не гріх ляхам всі кості перенести з одної гробниці до другої, таксамо повсякчасно... Та ти знаєш науку, шлу п'яну... Ніколи не можна знати, що вона на се, або на те скаже. Як би побачила, що ми рухаємо кості і предків, то хто зна, який бідн народив би нас. Найгірше було би те, що вже не дала би підкріпіння замковим ляхам. Колик забереши до роботи?

(Далше буде).

N. A. Gr. 1962, resp.

